

Studiegroep

IBERIA

STUDIE- EN CONTACTGROEP "I B E R I A"

REDACTIE :

MEDEDELINGENBLAD.

le jaargang nr.2
maart 1 9 6 9

=====
I n h o u d s o p g a v e

Van de redactie	pag.	1/2
Verslag oprichtingsvergadering 25.1.'69		2/3
Rondzending en nieuwtjesdienst		3
Bestuursmededelingen		3/4
Markies de Pombal		4
De variaties in de Ceres-typen van Portugal		5 t/m 13
Emissie 1939-1941 Juan de la Cierva		14 t/m 16
Emissie Franco uitgifte 14.2.1955		16 en 18
Spaans Andorra		18
Voor de boekenwurm		19 t/m 22
Spanje 1e Emissie 1850		22 en 23
Ledenlijst		24

=====

VAN DE REDACTIE :

Voor de samenstelling van dit tweede nummer van het mededelingenblad van de studie- en contactgroep IBERIA was de PTT zo vriendelijk de ingezonden stukken voor mij te bundelen en mij postzakken ter beschikking te stellen, want ook deze keer was Uw reactie grandioos.

Maar nu alle gekheid op een stokje, want U zult natuurlijk wel begrijpen dat het niet de opzet van het bestuur is om het mededelingenblad vol te schrijven. Misschien dat U voldoende gegevens ontbreken om ook een artikeltje te schrij-

ven, maar dat mag toch geen beletsel zijn, temeer daar juist een studiegroep is opgericht met het doel de studie van de emissies etc. onder de loupe te nemen en waarbij de leden door middel van het contactorgaan aanvullingen en/of opmerkingen kunnen plaatsen. Ook het frequenter doen verschijnen van ons mededelingenblad zal hierdoor bevorderd worden en heeft U zelf in de hand. Met het volste vertrouwen dat in de toekomst hierin verandering zal komen, zie ik gaarne Uw bijdrage tegemoet. Dus schroomt U niet.

R.J. SLIM.

VERSLAG OPRICHTINGSVERGADERING d.d. 25 januari 1969.

Voor het officiële gedeelte van de vergadering een aanvang nam, bestond er de gelegenheid met elkaar kennis te maken en te ruilen. Daar slechts 25% van de deelnemers die dag aanwezig was, is het beoogde doel van deze vergadering, nl. de verkiezing van een bestuur niet uit de verf gekomen. Na de opening door de heer Van Leeuwen, die alle aanwezigen hartelijk welkom heette, kwam het kwartaalbericht ter sprake, waarna de heer Denters onmiddellijk een bijdrage toezegde. Na bespreking van het derde agendapunt, nl. het kiezen van een bestuur, werd besloten een voorlopig bestuur te formeren dat er als volgt uitziet :

Voorzitter : voorlopig de heer
Secretaris : de heer
Penningmeester :
Rondzendverkeer : de heer
Redacteur : de heer R.J. Slim

Wij verzoeken ieder lid, die bereid is het voorzitterschap op zich te willen nemen, dit zo spoedig mogelijk aan ons te willen berichten, zodat op een volgende vergadering, die in de maand Mei zal plaatsvinden, een definitieve voorzitter kan worden gekozen.

ALLE LEDEN WORDT DRINGEND VERZOCHT OP DEZE BIJEENKOMST
AANWEZIG TE WILLEN ZIJN.

Voorts is besloten dat de op de volgende vergadering aanwezige leden (ook al is minder dan de helft van het totaal present) gerechtigd zijn een bestuur te kiezen.

Wat betreft de verandering van de naam studie- en contactgroep IBERIA in contactgroep IBERIA kon op deze vergade-

ring geen beslissing worden genomen en zal daarop tijdens de volgende bijeenkomst terug worden gekomen.

Aangezien Utrecht het meest centraal gelegen is, werd besloten alle in de toekomst te houden vergaderingen in deze stad te doen plaatsvinden. Bij de rondvraag verzocht de heer v.d. Wal contact op te nemen met de heer en deze te verzoeken een lijst van elementaire vertalingen van de meest gebruikte Spaanse woorden te geven, die in de Spaanse speciaal-catalogus voorkomen. Daar de heer De Ridder wegens ziekte afwezig was, zullen wij de gevraagde lijst in ons volgende nummer publiceren. Omstreeks halfvier werd deze bijeenkomst gesloten.

R.J. SLIM.

RONDZENDING.

Nogmaals willen wij U verzoeken uw doubletten, zoals lokale uitgiften etc., voor het rondzendverkeer beschikbaar te stellen. Het ligt in de bedoeling ieder lid minstens één rondzending per maand te doen toekomen, maar dan moeten wij U er wel op wijzen dat U zich strikt houdt aan de bepaling dat U de boekjes niet langer dan 3 X 24 uur kunt vasthouden (deze regel wordt nogal eens overtreden en komt een vlotte doorzending niet ten goede). Naar aanleiding van vele reacties van de deelnemers willen wij U vriendelijk verzoeken de zendingen zoveel mogelijk filatelistisch te frankeren. Bij voorbaat onze hartelijke dank.

NIEUWTJESDIENST.

Vele leden hebben ons benaderd met de vraag of wij ook een nieuwtjesdienst kunnen verzorgen. Aangezien dit niet de opzet van de studie- en contactgroep is, moesten wij deze leden teleurstellen. Twee leden hebben zich echter bereid verklaard U terwille te zijn, zodat, door U rechtstreeks te wenden tot deze leden, U van de nieuwe uitgiften verzekerd kunt zijn.

SPANJE : / alle
nieuwe uitgiften van Spanje tegen 6½ cent per Peseta.
PORTUGAL:

BESTUURSMEDEDELINGEN.

Nu de oprichtingsvergadering achter de rug is en het voorlopig bestuur -zoals U elders kunt lezen - is geformeerd.,3 ..

zullen wij voortgaan met het leggen van contacten met andere groeperingen. Wij hebben reeds contact gezocht met de Spaanse- en de Portugese Bond, doch eerstgenoemde heeft ons schrijven, gedateerd augustus 1968, nog niet beantwoord, in tegenstelling tot de Portugese Bond, die ons een gartverwarmende brief schreef. Ook met de sinds kort opgerichte THE SPANISH PHILATELIC SOCIETY in U.S.A. hebben wij contact. Deze vereniging heeft een ledenkring, welke zich uitstrekt over de gehele wereld, waaruit wel blijkt dat er wel degelijk belangstelling bestaat voor dergelijke groeperingen.

Enige leden zijn zo vriendelijk geweest om een nieuw lid aan te werven en dus propaganda te maken voor onze studiegroep. Dit is natuurlijk een zeer loffelijk streven dat navolging verdient. Mogen wij U allen uitnodigen om vrienden en kennissen - die onze gebieden verzamelen - aan te moedigen lid te worden van IBERIA. Dit lijkt ons van groot belang voor een verdere gunstige uitbouw. U weet het ook: beginners, die Spanje en Portugal etc. verzamelen, zijn van harte welkom.

MARKIES DE POMBAL.

Het voor deze graaf van Oeyras in 1934 opgerichte monument ter herdenking van zijn 235e geboortedag, lijkt op het eerste gezicht voor een filatelist niet bijzonder interessant doch als U weet dat men beweert dat het geld voor dit monument door filatelisten is bijeengebracht, zult U zich afvragen hoe dit mogelijk was.

De in 1925 uitgegeven zegels waren verplichte extra-toeslagzegels waarvan de toeslag 15 centavos bedroeg, waarmee men de bouw van dit monument hoopte te bekostigen. Indien men naliel op zijn brief de verplichte 15 centavos te plakken, kreeg de ontvanger het dubbele bedrag als strafport te betalen. Vandaar dat de zegels ook bekend zijn met de opdruk MULTA, hetgeen boete betekent. Vorenvermelde verplichting gold voor iedereen. Toen de overschotten zich opstapelden, mocht de zegel als normale frankeerzegel worden gebruikt. Derhalve is de bewering dat de filatelisten het monument bekostigden, onjuist.

De complete POMBAL-serie bestaat uit 6 zegels voor het land zelf en voor de meeste overzese gebiedsdelen, zodat U dus 72 POMBAL-zegels kunt verzamelen, die 12 verschillende kleuren hebben.

DE VARIATIES IN DE CERES-TYPEN VAN PORTUGAL

De emissies gewijd aan deze godin zijn zeer talrijk en het verzamelen hiervan lijkt een saaie bedoening aangezien de uitgiften op het eerste gezicht weinig verschil vertonen. Wie was Ceres en wat was eigenlijk de reden dat de Portugese Posterijen deze godin met zoveel emissies vereerde? Welnu, Ceres is de godin van de landbouw en het graan, bij de Grieken Demeter genoemd en de reden dat de Portugese Posterijen zoveel emissies aan haar wijdde, komt omdat het belangrijkste bestaansmiddel van Portugal de landbouw is.

De 1e emissie, welke verscheen in 1912, was naar het ontwerp van Constantino Fernandes en werd gegraveerd door Carvalho e Silva. Evenals de emissies van 1917 t/m 1922 en 1923-1924.

De emissie uitgegeven in 1926 was naar een gravure van E. Meronti en werd gedrukt te Londen door Thomas De La Rue en Co Ltd. en onderscheidt zich o.a. door de tanding van de voorgaande emissies. Deze zijn n.l. bekend in de tanding 15 X 14 en 12 X 11 $\frac{1}{2}$, terwijl die van 1926 13 $\frac{3}{4}$ X 14 getand is. Ook de kleuren van deze emissie zijn helderder dan van de voorgaande, terwijl het meest in het oog springende verschil wel het ontbreken van de naam van de graveur is. Ook het waardecijfer alsmede de C van Centavo is kleiner en dikker, terwijl het gezicht van de godin een iets grotere lengte heeft, maar dit laatste verschil is uiterst gering. Wat de papiersoorten betreft zijn de verschillen legio.

Emissie 1912-1917.

Deze emissie, die zoals wij reeds vermeldden, bekend is in de tanding 15 X 14, heeft enkele waarden t.w. de $\frac{1}{4}$ C., $\frac{1}{2}$ C., 2 $\frac{1}{2}$ C., 8 C., 10 C. en 50 C., welke ook bekend zijn met de tanding 12 X 11 $\frac{1}{2}$. Voorts kunnen wij bij deze emissie 5 papiersoorten onderscheiden:

- I - porcelano: dik, wit glanzend papier. De zegel voelt aan de voorzijde glad aan;
- II - pontinhado: dit papier onderscheidt zich door puntjes op de achterzijde van de zegel en heeft iets weg van een soort geribbeld krijtpapier.
- III - esmalte: papier van goede kwaliteit, waarvan de voorzijde enigszins glinstert.

IV - liso: gewoon glad papier. Het papier heeft een grauwe kleur.

V - cartolina: kartonachtig papier.

Alle frankeerwaarden van deze emissie zijn op papiersoort I bekend. Wat betreft de papiersoort II onderscheiden we :

a. tanding 15 X 14 : $\frac{1}{4}$ C., $\frac{1}{2}$ C., 1 C., $1\frac{1}{2}$ C., 2 C., $2\frac{1}{2}$ C., 5 C., $7\frac{1}{2}$ C., 8 C., 10 C. en 15 C.;

b. tanding 12 X $11\frac{1}{2}$: $\frac{1}{2}$ C., $2\frac{1}{2}$ C., en 10 C.

Voor een onderscheid van het papier vergelijk men de emissie 1926 die in zijn geheel uitsluitend voorkomt op papiersoort II met uitzondering van de 40 C. groen, die ook bekend is op papiersoort IV.

Nadere gegevens betreffende papiersoorten en tanding: zie de tabel.

Verder zijn er van de 1 C. donkergroen zegels bekend met het inschrift CORREIC i.p.v. CORREIO. Deze foutdruk is alleen bekend op papiersoort II.

Evenals de volgende emissies heeft deze een groot aantal kleinere kleurafwijkingen (de emissie 1912-1917 heeft er reeds 25 à 30, welke U zelf gemakkelijk vast kunt stellen)

Emissie 1917-1922.

Buiten de reeds eerder genoemde papiersoorten komen we bij deze emissie weer 2 nieuwe papiersoorten tegen, n.l.:

VI - lustrado: papier gelijkend op esmalte (III), maar van mindere kwaliteit.

VII - espesso : dik papier, echter minder dik dan papiersoort V.

Op papiersoort VI is slechts de 2 E. blauwgroen bekend in de tanding 12 X $11\frac{1}{2}$.

Op papiersoort VII zijn alleen de 2 C. oranje en de 6 C. rose in de tanding 15 X 14 bekend.

Bij deze emissie komen wij papiersoort III niet meer tegen. Voorts is de gehele uitgifte bekend in de tanding 12 X $11\frac{1}{2}$ op papiersoort IV, behalve $3\frac{1}{2}$ C. groengeel, die alleen in tanding 15 X 14 zowel op II als IV bekend is, de $13\frac{1}{2}$ C. donkerblauw is alleen bekend in tanding 12 X $11\frac{1}{2}$ op papiersoort I, terwijl de 20 C. bruin op zalm op papiersoort I ook voorkomt in tanding 15 X 14. Voor nadere gegevens zie de TABEL.

Ook van deze emissie zijn een groot aantal afwijkingen bekend, waarvan de voornaamste zijn :

1 c. bruin CORREIO i.p.v. CORREIO, zowel op papiersoort II, IV als V.

3 C. donkerblauw COPREIO i.p.v. CORREIO, zowel op papiersoort II als IV.

24 C. blauwgroen COREIO i.p.v. CORREIO alleen op papiersoort IV.

Alle bovenvermelde afwijkingen zowel in tanding 12 X $11\frac{1}{2}$ als 15 X 14.

Emissie 1923-1924.

Deze emissie kent slechts de papiersoorten II, IV en VI, waarbij de zegels met een frankeerwaarde van 1 E. en hoger alleen op papiersoort VI bekend zijn. De gehele emissie is uitgegeven in tanding 12 X $11\frac{1}{2}$. Voor nadere gegevens zie de TABEL.

Wat de afwijkingen betreft onderscheiden we :

6 C. donkerbruin COPREIO i.p.v. CORREIO

40 C. donkerblauw CORREIC i.p.v. CORREIO

40 C. donkerroodbruin CORREIC i.p.v. CORREIO.

Emissie 1926 (volgens oude gravure).

Deze heeft dezelfde papiersoorten en tanding als de Emissie 1923-1924. Geen foutdrukken bekend. Andere waarden en kleuren.

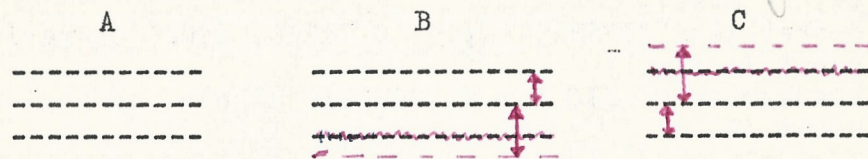
Emissie 1930.

Deze onderscheidt zich van de vorige, niet alleen door andere waarden en kleuren, maar ook door een betere druk, terwijl het papier witter is. De zegels onderscheiden zich verder doordat de ribbeltjes van het raster kleine ruitjes vormen zodat we eigenlijk met een nieuwe papiersoort te maken hebben, maar deze verschilt bijzonder weinig met papiersoort II. De serie komt slechts voor in de tanding 12 X $11\frac{1}{2}$. Voor nadere gegevens zie de TABEL.

Emissie 1928-1929.

Dit zijn de uitgiften van 1912-1926 met nieuwe waarde-opdruk. Wij kunnen bij deze emissie, welke door de talloze kleurverschillen zeer groot is, 3 soorten opdrukken onderscheiden, n.l.:

1. normale opdruk (zie afbeelding A)
2. barra-afstada (zie afbeelding B)
3. barra-junta (zie afbeelding C)

Ook bij deze emissie zijn de papiersoorten talrijk en zo onderscheiden we I, II, IV, V en VI.

Alle zegels zijn verschenen in de tanding 12 X 11½, er zijn echter ook verschenen in de tanding 15 X 14 de waarden : 10 C. s. / ½ C.; 10 C. s. / 1 C.; 10 C. s. / 4 C.; 40 C. s. / 60 C. 40 C. s. / 90.

Ook bij deze laatstgenoemde zegels komt de opdruk-afwijking B of C voor. Wat de foutdrukken betreft kunnen we ook hier de volgende gegevens vermelden :

10 C. s. / L C. bruin - CQRREIO i.p.v. CORREIO,
 15 C. s. / 24 C. blauwgroen - COPREIO i.p.v. CORREIO,
 15 C. s. / 24 C. blauwgroen - CÖREIO i.p.v. CORREIO.

Ook bovenvermelde afwijkingen kunnen we met de opdruk B en C aantreffen.

Beschouwen wij voorlopig het aantal verschillende zegels van deze emissie dan komen we tot een aantal van 176 exemplaren.

Dus veel succes !!

Emissie 1929 (opdruk Revalidado).

Van deze emissie, waarvan weinig valt op te merken, willen wij toch onder uw aandacht brengen dat de gehele uitgifte is gedrukt op papiersoort IV, zodat U enig houvast heeft wat betreft het onderscheid tussen de bestaande papiersoorten.

Omdat de betreffende zegels na 1926 niet meer voor frankering geschikt waren, werden ze bedrukt met het woord REVALIDADO, hetgeen betekent "wedergeldigmaking". Alle waarden zijn bekend in de tanding 12 X 11½, terwijl de 10 C. roodbruin ook in tanding 15 X 14 voorkomt.

PAPIERSOORTEN.

Waarde	Kleur	Jaar	Tanding	I	II	III	IV	V	VI	VII
1/4 c	sepia	12/17	A	(x)	(x)	x	x	x		
1/4 c	sepia	12/17	B		(x)		x	x		
1/2 c	zwart	12/17	A	x	(x)		x	x		
1/2 c	zwart	12/17	B		x		x	x		
1 c	gr.bl.	12/17	A	x	x	(x)	x			
1 c	bruin	17/22	B		x		(x)	x		
1 c	bruin	17/22	A		(x)		x	x		
1½ c	bruin	12/17	A	(x)	x					
1½ c	d.gr.	17/22	B				x			
1½ c	d.gr.	17/22	A		(x)					
2 c	karmijn	12/17	A	(x)	x		x			
2 c	oranje	17/22	B		x		(x)	x		
2 c	oranje	17/22	A		(x)		(x)	x		x
2 c	g. oran	23/24	B		(x)		x			
2 c	lilabr.	26	B				x			
2½ c	d.viol.	12/17	A	x	x	x	(x)			
2½ c	d.viol.	12/17	B		x		x			
3 c	karmijn	17/22	B		x		(x)			
3 c	karmijn	17/22	A		(x)					
3 c	d.blauw	17/22	B		x		(x)			
3 c	d.blauw	17/22	A		x		x			
3½ c	gr.geel	17/22	A		x		(x)			
4 c	gr.geel	17/22	B		x		(x)	x		
4 c	gr.geel	17/22	A		x		x	(x)		

of geel-
or.

PAPIERSOORTEN.

=====

Waarde	Kleur	Jaar	Tanding	I	II	III	IV	V	VI	VII
--------	-------	------	---------	---	----	-----	----	---	----	-----

=====

4 c	oranje	26	B				x			
4 c	oranje	30	B		x					
5 c	d.blauw	12/17	A	x	x	x				
5 c	bistre	17/22	B		x		x			
5 c	bistre	17/22	A		x					
5 c	sepia	23/23	B		x		x			
5 c	d.bruin	30	B		x					
6 c	rose	17/22	B		x		x	x		
6 c	rose	17/22	A		x		x	x		x
6 c	d.br.	23/24	B		x		x			
6 c	rd.br.	30	B		x					
7½ c	bistre	12/17	A	x	x					
7½ c	blauw	17/22	A		x		x			
7½ c	blauw	17/22	B		x		x			
8 c	d.grijs	12/17	A	x	x					
8 c	d.grijs	12/17	B				x			
8 c	bl.gr.	17/22	B		x		x			
8 c	orgeel	23/24	B		x		x			
10 c	or.br.	12/17	A	x	x		x	x		
10 c	or.br.	12/17	B		x		x	x		
10 c	rood	30	B		x					
12 c	d.gro	17/22	B		x		x			
12 c	d.grijs	17/22	A		x					
13½ c	bl.gro	17/22	B		x					

=====

Waarde	Kleur	Jaar	Tanding	I	II	III	IV	V	VI	VII
--------	-------	------	---------	---	----	-----	----	---	----	-----

=====

14 c	violet	17/22	B				x	x		
14 c	bl/geel	17/22	B	x						
15 c	br.lila	12/17	A	x	x					
15 c	zwart	23/24	B		x		x			
15 c	zwart	30	B	x	x					
16 c	ultram.	23/24	B		x		x			
16 c	blauw	26	B				x			
20 c	br/gro	12/17	A	x						
20 c	d.bruin	17/22	B				x	x		
20 c	d.bruin	17/22	A				x			
20 c	br/zalm	17/22	B	x						
20 c	br/zalm	17/22	A	x						
20 c	d.groen	23/24	B				x			
20 c	grijs	23/24	B		x		x			
24 c	bl/gro	17/22	B		x		x			
25 c	rose	23/24	B		x		x			
25 c	l.grijs	26	B		x		x			
25 c	d.groen	30	B		x					
25 c	grijs	30	B		x					
30 c	br.rose	12/17	A	x						
30 c	dbr/geel	12/17	A	x						
30 c	d.bruin	17/22	B		x		x			
30 c	d.bruin	17/22	A		x		x			
30 c	choc.	17/22	B		x		x			
32 c	d.groen	23/24	B		x		x			

Waarde	Kleur	Jaar	Tanding	I	II	III	IV	V	VI	VII
32 c	d.groen	30	B		x					
36 c	st.rood	17/22	B		x		x			
36 c	st.rood	17/22	A				x			
40 c	d.blauw	23/24	B				x			
40 c	br.lila	23/24	B		x		x			
40 c	gr.geel	26	B		x		x			
40 c	gr.geel	30	B		x					
48 c	rose	23/24	B		x		x			
50 c	or/zalm	12/17	A	x						
50 c	or/zalm	12/17	B	x						
50 c	gl/oran	17/22	B		x		x			
60 c	blauw	17/22	B				x			
60 c	blauw	17/22	A		x		x			
50 c	br/rood	30	B		x					
50 c	bistre	30	B		x					
64 c	ultram	23/24	B		x		x			
75 c	lilarose	23/24	B				x			
75 c	karmijn	30	B		x					
80 c	lilarose	17/22	B		x		x			
80 c	lilarose	17/22	A		x		x			
80 c	violet	23/24	B		x		x			
80 c	d.groen	30	B		x					
90 c	gr.blauw	17/22	B		x		x			
90 c	gr.blauw	17/22	A		x		x			
96 c	karmijn	26	B				x			

Waarde	Kleur	Jaar	Tanding	I	II	III	IV	V	VI	VII
1 E	gr.blauw	12/17	A	x						
1 E	violet	17/22	B				x			
1 E	violet	17/22	A		x					
1 E	d.blauw	23/24	B							x
1 E	gr.paars	23/24	B							x
1 E	br.rood	30	B		x					
1 E 10	bistre	17/22	B				x			
1 E 20	gl.gro	17/22	B		x		x			
1 E 20	bistre	23/24	B							x
1 E 20	d.bruin	30	B		x					
1 E 25	d.blauw	30	B		x					
1 E 50	gr.paars	23/24	B							x
1 E 50	l.paars	23/24	B							x
1 E 60	d.blauw	23/24	B							x
2 E	gr.gro	17/22	B				x			x
2 E	violet	30	B		x					
2 E 40	olijfgr.	26	B							x
3 E	rose	26	B							x
3 E 20	gl.gro	23/24	B							x
4 E 50	g.oran	30	B		x					
5 E	l.groen	23/24	B							x
10 E	rose	23/24	B							x
20 E	l.blauw	23/24	B							x

A = tanding 15 X 14
 B = tanding 12 X 11½.

EMISSIE 1939-1941 JUAN DE LA CIERVA

Bij de 20 cts, geel-oranje, welke gedrukt werd in vellen van 100 stuks, n.l. 10 X 10, heeft men 8 verschillende typen kunnen ontdekken. Deze typen herhalen zich door het gehele vel heen, zoals het onderstaand diagram aantoont :

3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
7	8	5	6	7	8	5	6	7	8
3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
7	8	5	6	7	8	5	6	7	8
1	2	1	2	3	4	1	2	3	4
5	6	5	6	7	8	5	6	7	8
3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
7	8	5	6	7	8	5	6	7	8
1	2	1	2	3	4	1	2	3	4
5	6	5	6	7	8	5	6	7	8

TYPE I Klein gekleurd vlekje in de linkerbovenhoek, op één lijn staand met het onderste gedeelte van het rotorblad van de helicoptère.

TYPE II 2 breuken in het rechter gedeelte in het vak van het waardecijfer en breuk in de C van CTS.

TYPE III Klein gekleurd vlekje aan de binnenkant van de liggende poot van de 2 van de 20 CTS en een breuk in het buitenste kader, iets rechts van het midden van het hoofd van Juan de la Cierva.

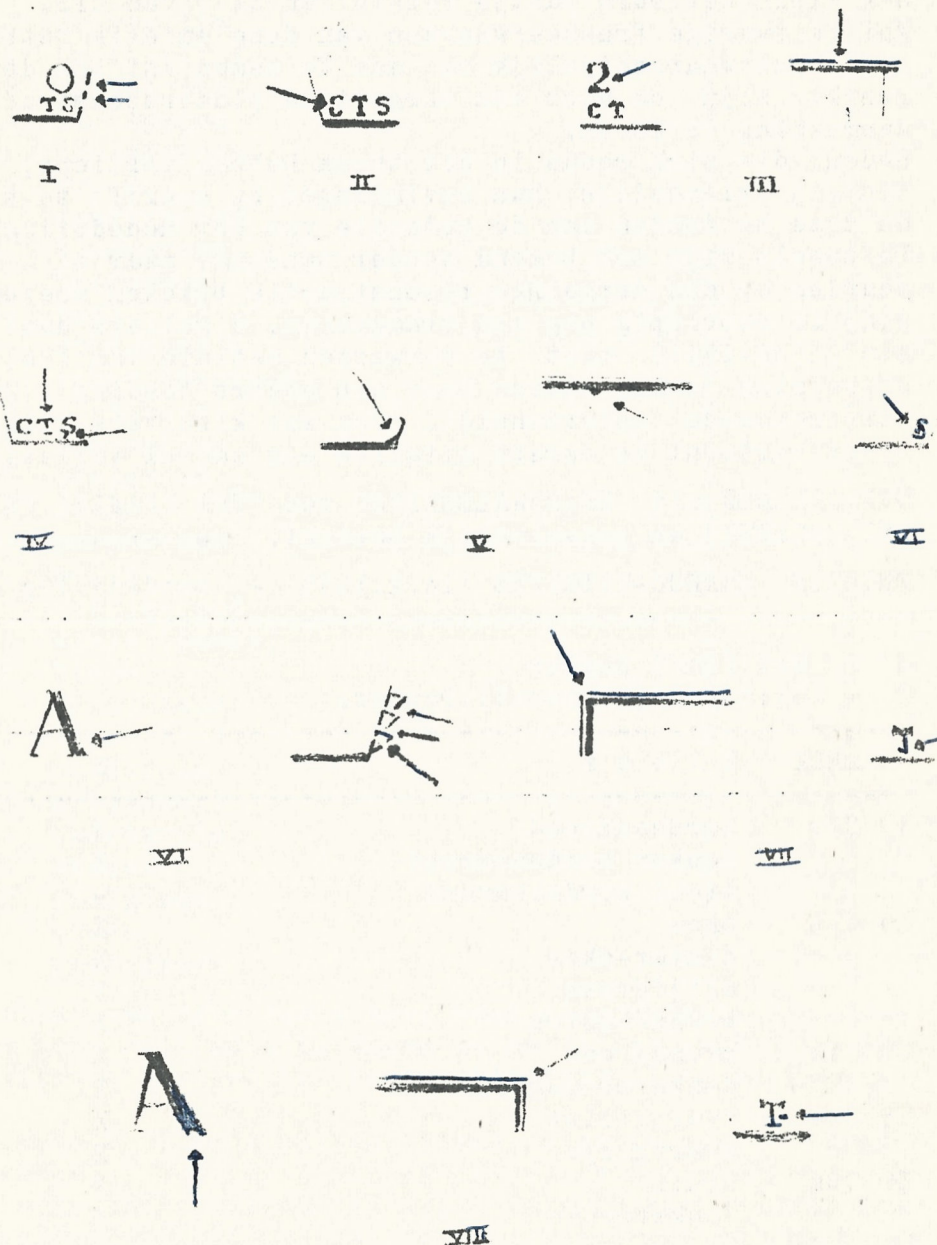
TYPE IV Geen tilde (dakje) op de hoofdletter T van CTS en een klein vlekje onderaan de S van CTS.

TYPE V Kleine haal rechts en op de basis van het vak van het waardecijfer en een klein vlekje tegen het binnenste kader iets rechts van het midden van het hoofd van Juan de la Cierva.

TYPE VI Breuk in het raam rechts van het vak voor het waardecijfer; uitholling in het onderste gedeelte van de dikke opstaande poot van de A van ESPANA. Een klein vlekje boven het midden van de onderste haal van de S van CTS

TYPE VII Breuk in het buitenkader in de linkerbovenhoek; rechtergedeelte van de basis van de T van CTS ontbreekt.

TYPE VIII Kleine vlekjes onderaan de basis van de laatste

A van ESPANA; breuk in het buitenkader van rechterbovenhoek. Een klein puntje op de hals van Juan de la Cierva en een klein gekleurd puntje rechts van de T van CTS.

Wat de overige frankeerwaarden van deze emissie betreft is het hoogstwaarschijnlijk om aan te nemen dat ook deze geschikt zijn om voor een dergelijke plaatreconstructie in aanmerking te komen.

Leden, die zich reeds in dit thema hebben verdiept, verzoecken wij vriendelijk hun bevindingen cp schrift te stellen en deze te zenden aan de redactie van het mededelingenblad. De zegels zijn ook bekend zonder tanding, maar of ook deze waarden op een dergelijke reconstructie bekeken moeten worden, is voorlopig nog een vraagteken. U gelieve deze emissie (1939-1941) niet te verwarren met die van 1941-1950, welke zich onder andere door een andere tanding ($10\frac{1}{2}$) van eerstgenoemde onderscheidt. Ook wat kleurverschillen betreft vertoont de eerste uitgifte een aantal variaties.

OVERGENOMEN uit KWARTAALBERICHT van "THE SPANISH PHILATELIC SOCIETY" en gedeeltelijk bewerkt. =====

EMISSIE FRANCO-UITGIFTE 14.2.1955 - tanding $12\frac{1}{2}$ X $12\frac{3}{4}$.

M = Mat (Dof) papier
G = Glimmend (Glanzend) Papier.

WAARDE	K l e u r	M	G
10 Cts	bordeauxrood	X	X
	donker bordeauxrood	X	-
	licht bordeauxrood	-	X
15 Cts	oker	X	X
	donker-oker	X	X
	olijfgroen	X	-
	bruin-bistre	X	-
20 Cts	bronsgroen	X	X
	donkerbronsgroen	X	X
25 Cts	zwartviolet	X	X
	zwartgrijs	X	X
30 Cts	bruin	X	X
	donkerbruin	X	X

WAARDE	K L E U R	M	G
40 Cts	donkerlila	X	X
50 Cts	bruin-olijf	X	X
60 Cts	grijsbruin	X	X
70 Cts	lichtgroen	X	X
	donkergroen	-	X
80 Cts	groen	X	X
	donkergroen	X	-
	blauwgroen	-	X
	hardgroen	-	X
1 Pes	rood	X	X
	rood-oranje	X	-
	scharlakenrood	X	-
1.40 P	rood-rose	X	X
1.50 P	blauwgroen	X	X
1.80 P	geelgroen	X	X
2.-- P	rood	X	X
	purperrood	X	X
	mauve	X	-
	oranje-rood	-	X
	mauve (paars)	-	X
3.-- P	blauw	X	X
	lichtblauw	X	-
5.-- P	bruin	X	X
	roodbruin	-	X
6.-- P	grijszwart	X	X
	zwartgrijs	X	-
8.-- P	violet	X	X
10.--P	geelgroen	X	X
	groen	X	-
	grijsgroen	-	X

Er bestaan van deze serie zeer veel kleurverschillen welke het in hoge mate moeilijk maken om ze alleen te beschrijven. Specialisten taxeren het aantal kleurvariaties op ongeveer 200.

In complete samenstelling vormt de serie een onverwacht mooi geheel. Ook de lichtval op het gezicht is zeer verschillend. Men onderscheidt typen waarbij het gezicht donker gekleurd is, althans de kleur zich aanpast bij de kleur

van de zegel. Bij andere typen lijkt het alsof op het gezicht een extra licht valt, waardoor de kleur van het gezicht minder de kleur van het zegel vertoont, vaak zelfs een witte kleur. Bij dit type komt het gezicht dus duidelijker naar voren. Voor een uitvoerige beschrijving van deze emissie verwijzen wij U naar het boek "The lithographed Franco-head issue", aanwezig in de Bondsbibliotheek.

FOUTDRUKKEN: 80 ct groen - de 8 heeft een verticale breuk
15 ct oker - het beeld van de zegel is zwak afgedrukt
50 ct bruinoliif - zonder tanding.

Bij alle zegels vinden wij onderaan de rand de letters F. N.M.T. (Fca. Nal. de Moneda Timbre = de naam van de staatsdrukkerij).

Op 31 maart 1960 verschenen opnieuw de waarden 1 pes. rood en 5 pes., bruin met het onderschrift F.N.M.T.B., oplage 6 miljoen.

WIST U, dat op de achterzijde van de op 13 juni 1895 door de Portugese Posterijen uitgegeven serie, welke het feit herdenkt dat 700 jaar geleden de heilige Antonius van Padua werd geboren, een Latijns gebed stond afgedrukt in blauwe inkt?

WIST U, dat de Europa-zegels 1966 van Portugal 22 spaken tellen in plaats van de 19 van de desbetreffende Europa-zegels, welke door de andere landen werden uitgegeven?

WIST U, dat Prinses Meatrix, via haar vader Prins Bernhard ook nog afstamt van de beroemde Spaanse schilder Velasquez?

WIST U, dat het tot 1 januari 1928 duurde voordat de eerste Spaanse postkantoren in Andorra werden geopend en voor die tijd de te verzenden post bij het dichtsnabijzijne Spaanse- of Franse postkantoor moest worden afgegeven? Vanaf de opening gebruikte men de gangbare Spaanse zegels zonder opdruk. De eerste uitgifte, die bestond uit een serie Spaanse postzegels met de opdruk CORREOS ANDORRA verscheen op 28 maart 1928. De in 1929 uitgegeven landschapsserie vertoont vele overeenkomsten met de zegels van

de Franse post, doch zijn beter van uitvoering en tevens kleiner. Ook de gewone uitgiften van 1929 en 1946 tonen ons aardige voorstellingen, die betrekking hebben op dit kleine land.

=====

VOOR DE BOEKENWURM.

Om U enig idee te geven wat betreft de verschenen literatuur met betrekking tot de Spaanse- en Portugese filatelie laten wij hierna een lijst volgen van de ons op dat gebied bekende werken, terwijl het in ons voornemen ligt hierop in ons volgend nummer een eventuele aanvulling te geven. Aangezien wij van de meeste van de genoemde boekwerken de inhoud niet kennen, zijn wij uiteraard niet in staat deze werken te beoordelen.

S P A N J E .

- Catalogo especializado Galvez de los ellos de Espana 1850-1959 door Galvez.
- Catalogo de los sellos de Recargo Sobretaxa Beneficos de Espana 1926-1959 door Galvez.
- Catalogo Pruebas y Nesayos de Espana door Galvez.
- Catalogo Unificado y Especializado de Espana y dependencias postales, uitgegeven door Edifil S.A..
- Die Postwertzeichen Spaniens und seiner Kolinien door R. Friederich. x)
- Estudios Postales door Carreras.
- Idea de la Filatelia Espanola door Carreras.
- Origen de sellos y sus collectionistas door Mayo.
- The stamps of Spain 1850-1854 door H. Griebert. x)
- 6 Cuartos 1850 door Antonio de Guezala Ayrivis.
- Spain: The lithographed Francohead-issue door Puerves.x)
- Espagne: Varietes, faux et originaux door Serrane.
- Las falsificaciones des sello Espanol door A.Montseniy Monné.

- Matasellos de Fecha en Espana 1850-1865 door C. Lenze.
- Matasellos de Fecha 1854-1857 s. emmisiones 1857-1869 door Arcaute.
- Postal markings of Spain door Th. H. van Dam.
- Matasellos Esp. s. sellos de Francia; sellos Esp. s. con Matasellos Franceses door T. Marcia Pons. x)
- Catalogue of Postage stamps, stamped env. and post-cards, Spain and Col. Phil- Society te Londen.
- Las tarjetas postales en Espana door Carreras en Candi.
- Prefilatelia Espanola door Monge.
- Carlistische Post door H. von Rudolphy. x)
- Handbuch und Katalog der Marken Nationale Spaniens door Sieger.
- Franco Spain and her European neighbours door R.G. Shelley.
- Handbooke Spanish Civil Study Group.
- Speciaal catalogus van de postale uitgiften van Republiekeins Spanje 1936-1939 door K.J. Heijmans. x)
- The Postal History of the Spanish Civil War 1936-1939 door R.G. Shelley.
- Catalogo de los sellos de Canarias door E. Auriolles.
- Catalogo de Matasellos y Marcas Especiales de Espana door J. Gomis Segui.
- Prefilatelia de Galicia door Manuel Lago Martinez.
- Marques Postales Espagnoles du 18 siecle door General P. Koechlin-Schwartz.
- Andorra door F.J. Melville.
- Guia del Collectionista de sellos de Correos de Espana door A. Tort Nicolau. A. deel I 1850-1854; B. deel II 1855-1869; C. deel III 1870-1900.
- Manual del Experto de sellos de Espana 1850-1900 door Dr. Luis Blas.

P O R T U G A L.

- Portugal 1880-1914 door F.J. Melville x)
- 100 Anos do selo do Correio Portuges x)
- Estudo des Reimpresoes dos selos Portugeses door J. da Cunha Lamas. x)
- Portugal Neudrucke und Ihre Kenzeciehen door Ohrt.
- Les timbres poste du Portugal imprimés en relief door Simoes Ferreira. x)
- Portugal: The Cameo stamps door F.J. Melville x)
- Catalogue des timbres-postes du Portugal et Outre-Mer door Simoes Ferreira.
- Catalogo de Portugal door Santos.
- Abstempelung und Erwertung der Marken Portugals und seiner Kolonien door F. Genth. x)
- Postmarks of Portugal door C. Salvi. x)
- Portugese India door G. Harrison en F.H. Napier. x)
- The Postage stamps of the Mozambique Company door F.J. Melviller. x)
- Die Briefmarken von Lourenco Marques door C. George x)
- Die Briefmarken von Madeira door C. Trincao. x)
- Selos "Navegadores" Cabo Verde; pequena cronica. x)
- Essays and proofs of Portugese stamps, uitg. door Eladio de Santos.
- Review of different articles published about Portugese stamps from Portugal and overseas.
- Primeiro Congresso Nacional de Filatelia de 1966.
- Some notes about stamps grom Angelo and Congo door Rui Marinho.
- Carimbos de data completa do Correio de Portugal 1853-1880.
- Historia do Selo Postal Portugues.

- Bibliography of Portugeese Filatelie Literature.
- Centenario des Ambulancias Postais Portugesas (Movable Portuguese Postoffice Centenary).
- Bilhetes postes de Portugal e Ilhas Adjacentes (Postcards from Portugal and Islands).

x) Alle boekwerken, welke met dit teken zijn aangeduid, zijn ter inzage verkrijgbaar bij de uitleenbibliotheek van de Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen, Mariënburgstraat 12 te ARNHEM, doch zijn, naar de heer Bohnenn ons mededeelde, wel verouderd.

=====

KONINKRIJK SPANJE - 1e EMISSIE 1850. =====

Afbeelding: ISABELLA II (koningin van 1833-1868) in diverse typen met opschriften "correos - franco" of "correos-certificado" op de linker- en rechterkant van het zegel. ONGETAND. Bovenaan de waarde. Onderaan het zegel het jaartal 1850. Rechthoekige kaders. Isabella met kroon. Bij nr. 1 beeltenis naar links. Bij nrs. 2-5 naar rechts. Uitgevoerd in steendruk. Waarden in cuartos en reales. 8 cuartos = 1 Real.

Nr. 1 - 6 cuartos zwart (met kleurvariatie) zwartgrijs en diepzwart in 2 typen, nl. TYPE I (plaatnr. II) de letters 10 gescheiden van elkaar; TYPE II (plaatnr. I) de letters 10 zijn aan elkaar verbonden. Papiersoorten: beide typen komen voor op dik en dun papier. Oplagen van beide typen: totaal 6.226.727.

Men kent een enkel exemplaar op brief ZONDER poststempel. Deze exemplaren moeten als maakwerk worden beschouwd.

PLAATNR. I is samengesteld uit 24 zegels.

PLAATNR. II uit 40 zegels.

Er zijn in elke plaat respectievelijk 24 en 40 verschillende typen te onderscheiden.

Nr. 2 - 12 cuartos lila (kleurvariatie violet). Evenals de 6 cuartos in omloop gebracht in dikke en dunne papiersoort. Oplage: 51.926.

Nr. 3 - 5 reales rood (kleurvariaties: lichtrood of bruinrood). Oplage 47.863.

Nr. 4 - 6 reales blauw (kleurvariatie diepblauw). Oplage: 13.026. Variatie in randschrift: "6 reales" veel kleiner.

Nr. 5 - 10 reales groen (kleurvariatie donkergroen). Oplage: 8.447. Foutdruk: ontbreken van patroon aan beide zijden van het jaartal.

AFSTEMPELING VAN DE NRS. 1 t/m 5.

Normaal ZWART (bij rode- en blauwe afstempeling gelden in het algemeen veel hogere prijzen.

a. de fecha (datumstempel)

b. afstempeling Arana (=Spin, zie voorbeeld).

Alle waarden komen voor met afstempeling Arana in zwart, rood of blauw.

Met datumstempel: nr. 1 in zwart en rood,

1a in zwart, rood of blauw,

2 t/m 5 met rode afstempeling.

Ook voor de zegels met datumstempel gelden hogere prijzen. Alle zegels komen voor in paartjes of blokken (gestempeld en ongestempeld).

In de emissie nrs. 1 t/m 5 voornamelijk in de waarde van 6 cuartos kent men meer dan 200 verschillende poststempele. De meerderheid is filatelistisch of als portstempel gebruikt. In zulke gevallen gelden voor de poststukken hogere prijzen.

Voor verdere en nadere bijzonderheden betreffende de Seis (6) cuartos verwijzen wij U naar de studie "EL SEIS CUARTOS de 1850" van Antonio de Guezala.

AFBEELDING STEMPEL "ARANA".

(S p i n)

